

OT-keskukset järjestönrkki

Riitta Särkelä

Järjestönrkki 012.03.2020

ROHKEASTI AJASSA

ENSI- JA
TURVAKOTIEN
LIITTO

Järjestönrkin jäsenet

- Riitta Särkelä, ETKL, puheenjohtaja
- Riitta Hakoma, Eksote
- Jussi Ketonen, Lauste
- Ulla Kuittu, Jyväskylän kaupunki
- Marjo Malja, stm
- Sirkku Mehtola, Viola väkivallasta vapaaksi
- Kaarlo Simojoki, A-klinikat
- Laura Yliruka, SOCCA
- Oona Ylönen, Turun yliopisto

Kohderyhmiä ja ilmiöitä, joissa järjestöissä vankkaa osaamista

- Kidutettujen kuntoutus (HDL)
- Viittomakielisten monivammaisten asumispalvelut ja kuntoutus (Kuurojen Palvelusäätiö)
- Vakavat perheväkivaltatilanteet ja vaino (Viola-väkivallasta vapaaksi, Oulun ensi- ja turvakotiyhdistys, Ensi- ja turvakotien liitto, ETKL)
- Vakavasti päihdeongelmaisten odottavien ja vauvaikäisten ympärivuorokautinen kuntoutus (Ensi- ja turvakotien liitto yhteistyössä 7 jäsenyhdistyksen kanssa, Lauste),
- Vaikeasti oireilevien päihdeperheiden ja heidän lastensa hoito ja kuntoutus (A-klinikkasäätiö, Lauste)
- Vaativat huolto- ja tapaamisriidat (ETKL, Turun ensi- ja turvakoti ry, Viola väkivallasta vapaaksi ry)
- Perhesurmat ja niihin liittyvä osaaminen eloon jääneiden tukemiseksi (Viola)

Järjestöjen kannalta kohderyhmiä 2

- Vaikeavammaisten lasten ja nuorten kuntoutus (Vamlas)
- Lapsikaappaukset (Kaatatut Lapset ry)
- Vakava synnytyshäiriö (Äidit irti synnytyshäiriöstä ry)
- Harvinaisten sairauksien verkosto
- Vaativahoitoiset sijoitetut lapset ja terapeutin kuntoutuksen kehittäminen (Lauste)
- FASD osaamisverkosto (Kehitysvammaliitto)
- Päihteillä vaikeasti oireilevien nuorten hoito ja kuntoutus (A-klinikkasäätiö, Lauste)
- Alaikäisten suonen sisäisiä huumeita käyttävien terveysneuvonta (A-klinikkasäätiö)
- Lasten ja nuorten vakavat oppimisvaikeudet ja niihin liittyvä kehittäminen ja tutkimus (NiiloMäki-instituutti)
- Selkokeskus, Papunet, Tikoteek

Järjestöt ja OT-keskukset organisointi

- Tarvitaan OT-keskusten ydinyksiköt 5 suuralueella
  - niiden erikoistuminen
  - vetäjä ja 5 kokenutta osajaa sosiaalihuolto, terveydenhuolto, sivistys ja/tai muut alat erikoistumisen mukaan, myös järjestö/järjestöt
  - Osaamiskeskittymä; konsultaatiot ja tuki perus- ja erityistasolle, kehittäminen ja tutkimus
  - Ydinyksiköllä voi olla myös satelliitteja; verkosto
  - Yhteistyö yli OT-keskusten ja valtakunnallinen ohjaus tarpeen; valtakunnallinen tukirakenne myös jatkossa
  - Valtion rahoitus ydinyksiköille kestävä ratkaisu: erikoistuminen, yli maakuntien toiminta, hallinnonalat ja järjestöt mukana

- Ydinyksiköt seuraavat toimintaympäristön muutosta ja uusia ilmiöitä & tarpeita
- Tälle areena tarpeen
- Järjestöverkostolla rooli uusien ilmiöiden esiin nostajana
- Joustavuus tarttua uusiin kysymyksiin, kun osaaminen kehittynyt muilla tasoilla siitä ilmiöstä, josta lähdetty liikkeelle
- Keskustelussa nousi esille jo uusia ilmiöitä:
  - Jengiväkivalta, irralliset nuorisojengit

Kehittämistyö OT-yksiköissä

- Ydinyksikön tehtävänä on koota yhteen toiminnan kehittämisen kannalta olennaiset tahot julkisista palveluista ja järjestöistä sekä vastata työskentelyn etenemisestä
- Rahoitetaan monirahoitteisesti
- Järjestöt voivat tulla kehittämiseen omine hankkeineen; STEA-rahoitus mahdollinen esim. nyt Turvassa-hanke
- OT-keskukselle syntyy sitä kautta kehittäjäverkosto, kytkentä asiakasrajapintaan ja laajempi toimijajoukko
- Kehittäjäverkosto elää joustavasti

OT-keskukset ja tutkimus

- Välttämätön ja oleellinen osa OT-keskusta
- OT-keskuksilla tiivis yhteistyö korkeakoulujen kanssa, johon järjestöt kiinnittyvät
- Järjestöillä olemassa omaa ja yhteistyössä korkeakoulujen kanssa tehtyä tiedontuotantoa vaativista ilmiöistä; erillissopimukset, erityisesti hankkeissa, STEAn rahoitus
- Esim. tutkimustoimintaa ja tiedontuotantoa Kehitysvammaliitto, Invalidiliitto, Kuntoutussäätiö, Ensi- ja turvakotien liitto ja osa sen jäsentahoista, ITLA, A-klinikkasäätiö,

Järjestöjen tuottamat vaativan osaamisen palvelut

- Vain muutamia tahoja → eivät näy alueellisessa valmistelussa
- Nyt järjestöissä olevat vaativan tason palvelut:
  - Tarvitaan selkeät, avoimet kriteerit
  - Julkinen järjestämisvastuu olemassa
  - pienet asiakasryhmät
  - monialainen ja jo olemassa oleva vankka osaaminen, josta tutkittua tietoa
  - ei markkinoilla olevaa toimintaa
- Kussakin tilanteessa määriteltävä niin selkeästi, ettei juridista ongelmaa synny
- Valtionavustus stm kokonaisuuksien turvaamiseksi
- Näissä tilanteissa valtionapu on sallittu EU-säätelyn mukaisesti; valtionrahoitus, valtakunnallisuus, voi olla myös verkostokoalitio, mahdollisuutena myös julkisen palvelun velvoitteen antaminen ao. toimijalle/toimijoille eli SGEI, järjestöt kehittävät yhdessä, ei kilpailua

Järjestöjen tuottamat vaativan osaamisen palvelut ²

- Kun ilmenee uusia vaativaa osaamista edellyttäviä ilmiöitä, palvelun tuottamiseksi voidaan käyttää innovatiivista hankintamekanismia
- rakennetaan avoimesti konsortio ja sitä kautta eri tahot yhteistyössä kehittämään ja tuottamaan kyseistä palvelua, kriteeriksi tulevat tulokset / tavoitellut muutokset
- Tarvitaan uudenlaisia kumppanuus- ja sopimusmalleja

